

CRNA GORA
AGENCIJA ZA MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA
Broj 03-272/24
Podgorica, 18.03. 2024 god.

Crna Gora
AGENCIJA ZA MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA

IZVJEŠTAJ O RADU
AGENCIJE ZA MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA ZA 2023.
GODINU

Podgorica, mart 2024. godine

S A D R Ź A J:

- 1. UVOD**
- 2. PRAVNI OKVIR ZA POSTUPANJE AGENCIJE ZA MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA**
- 3. ORGANI AGENCIJE**
- 4. DJELOKRUG RADA**
- 5. ORGANIZACIJA RADA I KADROVSKI KAPACITETI AGENCIJE**
- 6. MIRITELJI I ARBITRI**
- 7. REALIZACIJA AKTIVNOSTI U IZVJEŠTAJNOM PERIODU**
 - 7.1. POSTUPAK MIRENJA**
 - Individualni radni sporovi
 - Kolektivni radni sporovi
- 8. PREDMET SPORA I NAČIN RJEŠAVANJA**
 - 8.1. Predmet spora**
 - 8.2. Način rješavanja**
- 9. ARBITRAŽNA VIJEĆA**
- 10. OSTALE AKTIVNOST**

1. UVOD

Ostvarivanje kolektivnih i individualnih socijalno ekonomskih prava u Crnoj Gori preduslov je za nastavak društvene konsolidacije i društvenog približavanja na putu ka članstvu u Evropskoj uniji.

Mirno rješavanje radnih sporova predstavlja djelotvorno vansudsko sredstvo za obezbjeđenje ostvarivanja tih prava i dovodi do inkluzivnog pristupa pravdi na brži i ekonomičniji način.

Crna Gora je prepoznala značaj vansudskog rješavanja radnih sporova, prvenstveno zbog ekonomičnije i efikasnije zaštite prava zaposlenih, bez troškova postupka za strane u sporu i racionalnijeg trošenja budžetskih sredstava i finansijskih sredstava poslodavaca.

Agencija za mirno rješavanje radnih sporova je prva institucionalna služba za vansudsko rješavanje kolektivnih i individualnih radnih sporova, osnovana Odlukom Vlade Crne Gore („Sl.list CG“, br.69/08), saglasno odredbama Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova („Sl.list CG“, br.16/07 i 53/11). Agencija je upisana u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici, dana 10.02.2010.godine, kao posebna organizacija sa svojstvom pravnog lica, a nakon ispunjenih zakonom propisanih uslova, počela sa radom dana 20.09.2010.godine. Vansudsko rješavanje kolektivnih i individualnih radnih sporova, rezultat je pozitivnog razvoja socijalnog dijaloga u Crnoj Gori i predstavlja još jedan pravni mehanizam ostvarivanja demokratije, kojim se omogućava poštovanje prava zaposlenih i poslodavaca u pravnom sistemu Crne Gore. Agencija kao nezavisna institucionalna služba za vansudsko rješavanje radnih sporova, stručnim i efikasnim rješavanjem kolektivnih i individualnih radnih sporova stvara uslove za uspješno poslovanje i unapređenje poslovnog ambijenta u Crnoj Gori i doprinosi da Crna Gora i na ovaj način bude prepoznata kao država sa zavidnim nivoom vladavine prava, kako sa aspekta države, tako i sa aspekta ostvarivanja ljudskih prava.

2. PRAVNI OKVIR ZA POSTUPANJE AGENCIJE ZA MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA

U postupku mirnog rješavanja radnih sporova Agencija, pored Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova primjenjuje propise kojima je uređena oblast rada i radnih odnosa - Zakon o radu, Zakon o državnim službenicima i namještenicima, Zakon o upravnom postupku, Zakon o štrajku, Zakon o parničnom postupku, Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju, Zakon o fondu rada, Zakon o privrednim društvima, Zakon o stečaju. Pored navedenih, Agencija svakodnevno primjenjuje veliki broj propisa iz različitih oblasti, a između ostalih: Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, Zakon o unutrašnjim poslovima, Zakon o Vojsci Crne Gore, Zakon o carinskoj službi, Zakon o sudovima, Zakon o državnom tužilaštvu, Zakon o lokalnoj samoupravi, itd. Podzakonski akati i drugi propis koje Agencija u radu primjenjuje su: Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave, Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, Opšti kolektivni ugovor, Granski kolektivni ugovori, opštinski propisi – Statuti i odluke itd.

Sagledavajući samo dio navedenih najvažnijih zakonskih i podzakonskih propisa, vidljiva je široka lepeza pravnih akata koje Agencija svakodnevno primjenjuje u svom radu, stoga je veoma važno konstantno pratiti navedene propise, naročito podzakonske akte koji su podložni čestim izmjenama i dopunama.

3. ORGANI AGENCIJE ZA MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA

Organi Agencije su Savjet Agencije i direktor Agencije. Savjet Agencije imenuje i razrješava Vlada.

Savjet ima pet članova i to: tri člana koje predlaže starješina organa državne uprave nadležnog za poslove rada, jednog člana kojeg predlaže reprezentativna organizacija sindikata na nivou Crne Gore i jednog člana kojeg predlaže reprezentativno udruženje poslodavaca na nivou Crne Gore. Predsjednik Savjeta imenuje se iz reda članova Savjeta, a mandat Savjeta traje četiri godine.

Poslovi Savjeta utvrđeni su Zakonom o mirnom rješavanju radnih sporova. Savjet: donosi statut Agencije i druga akta, u skladu sa zakonom; donosi godišnji program rada i finansijski plan Agencije; podnosi Vladi izvještaj o radu i finansijski izvještaj Agencije; imenuje i razrješava direktora Agencije; usvaja program osnovne obuke za miritelje, odnosno arbitre; usvaja program obuke za stručno usavršavanje miritelja, odnosno arbitara; utvrđuje predlog zahtjeva za obezbjeđenje budžetskih sredstava Agencije za narednu fiskalnu godinu; izjašnjava se na inicijativu za donošenje i izmjenu zakona i drugih akata kojima se uređuje funkcionisanje i rad Agencije i vođenje postupaka iz njene nadležnosti; usvaja godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj Agencije; donosi plan javnih nabavki Agencije; donosi Etički kodeks; i odlučuje o drugim pitanjima u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima Agencije.

Direktora Agencije imenuje Savjet, na osnovu javnog konkursa. Za direktora može biti imenovano lice koje, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa u državnim organima, ima položen pravosudni ispit. Mandat direktora traje pet godina.

Direktor predstavlja Agenciju, rukovodi i organizuje rad u Agenciji; odgovara za zakonitost i kvalitet rada Agencije; predlaže Savjetu statut, godišnji program rada i finansijski plan, izvještaj o radu i finansijski izvještaj, kao i druge odluke; izvršava odluke Savjeta; upravlja ljudskim i finansijskim resursima; stara se o obezbjeđivanju javnosti rada Agencije; utvrđuje akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Agencije; predlaže program osnovne obuke za miritelje, odnosno arbitre; predlaže program obuke za stručno usavršavanje miritelja, odnosno arbitara; podnosi inicijativu Savjetu u vezi sa donošenjem i izmjenom zakona i drugih akata kojima se uređuju funkcionisanje i rad Agencije i vođenje postupaka iz njene nadležnosti; ostvaruje saradnju sa nacionalnim i međunarodnim subjektima i odlučuje o angažovanju domaćih ili stranih stručnjaka, radi ostvarivanja poslova iz svoje nadležnosti; obrazuje radna tijela Agencije; i vrši druge poslove utvrđene zakonom, statutom i drugim aktima Agencije.

4. DJELOKRUG RADA

Djelokrug rada Agencije je propisan članom 19 Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova.

Stručni i administrativni poslovi Agencije koji se odnose na mirno rješavanje radnih sporova obuhvataju: prijem predloga za individualne i kolektivne radne sporove, obradu, dopunu, analizu predmeta spora i donošenje rješenja ukoliko nijesu ispunjene procesne pretpostavke za sprovođenje postupka mirenja. Imajući u vidu da podzakonski akti koji bi jasnije uredili prethodni postupak nijesu donijeti, u tom cilju donijete su Interne procedure, sa jasno postavljenim zadacima.

Administrativni poslovi Agencije obuhvataju vođenje evidencije o podnijetim predlozima, postupanje po zahtjevima sudova za dostavljanje spisa za vođenje postupaka, dostavljanje podataka institucijama i strankama o ishodu postupaka pred Agencijom i ostale poslove iz kancelarijskog poslovanja.

U skladu sa Zakonom o štrajku, Agencija donosi odluke o formiranju Arbitražnih vijeća, u cilju utvrđivanja minimuma procesa rada u djelatnostima od javnog interesa, donosi odluke po službenoj dužnosti o pokretanju kolektivnog interesnog ili pravnog radnog spora, ukoliko strane u sporu ne podnesu zajedničke predloge. Agencija pruža i stručnu pomoć poslodavcima i zaposlenima u postupku mirnog rješavanja radnih sporova i nadležnostima određenih institucija za rješavanje konkretnih pravnih situacija.

5. ORGANIZACIJA RADA I KADROVSKI KAPACITETI AGENCIJE

U skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, utvrđene su dvije organizacione jedinice Agencije i to:

- Odjeljenje za poslove mirnog rješavanja radnih sporova;
- Služba za opšte poslove i finansije.

Postojećim Pravilnikom sistematizovano je 17 radnih mjesta.

Naziv radnog mjesta	Broj izvršilaca	Popunjenost radnih mjesta
Direktorica	1	1
Načelnik/ca	2	1
Samostalni/a savjetnik/ca I	6	3
Samostalni/a savjetnik/ca II	2	1
Samostalni/a savjetnik/ca III	1	1
Samostalni/a referent/kinja	5	5
Ukupno:	17	12

NAPOMENA: U izvještajnom periodu Uprava za ljudske resurse za potrebe Agencije raspisala je dva javna oglasa za popunu dva radna mjesta, i to: samostalni/a savjetnik/ica I, dipl.ekonomista, u Službi za opšte poslove i finansije i samostalni/a savjetik/ica III,

diplomirani pravnik/ica u Odjeljenju za poslove mirnog rješavanja radnih sporova. Za dipl.pravnika je procedura završena, a za dipl.ecc, je donijeta Odluka o izboru.

6. MIRITELJI I ARBITRI

U Imenik miritelja i arbitara za mirno rješavanje radnih sporova („Sl.list CG“, br.71/18,10/20,54/20 i 102/20), u skladu sa Zakonom o mirnom rješavanju radnih sporova, koji je bio na snazi do 09.01.2022. godine, upisano je 68 miritelja i arbitara. Na dan 31.12.2023.godine, aktivnih miritelja i arbitara je bilo 50.

Na smanjivanje broja miritelja i arbitara u radu, uticalo je više razloga: jedan broj miritelja i arbitara u toku 2020. i 2021.godine je odustao od rada, dok je određeni broj miritelja i arbitara povremeno zahtijevao da im se privremeno ne dodjeljuju predmeti, iz ličnih razloga i obaveza. Zbog neefikasnosti postupanja, za četiri miritelja odlučeno je da im se ne dodjeljuju predmeti.

Postojećim miriteljima i arbitrima, u skladu sa Zakonom o mirnom rješavanju radnih sporova, koji je stupio na snagu 08.01.2022.godine, mandat je istekao, nakon 12 mjeseci, odnosno 08.01.2023.godine.

U tom cilju, Savjet Agencije, na sjednici održanoj 12.12.2022.godine, donio je odluku da se uputi Inicijativa Ministarstvu rada i socijalnog staranja, da se produži rok za izbor novih miritelja i arbitara, umjesto za 12 mjeseci, kako je zakonom određeno, za 18 mjeseci, imajući u vidu da ministarstvo nije sprovelo proceduru za izbor novih miritelja i arbitara, u zakonom predviđenom roku.

Vlada Crne Gore je u julu 2023.godine, donijela Uredbu o broju miritelja i arbitara i visini nagrade za rad miritelja i arbitara ("Službeni list Crne Gore", br. 75/23 od 26.07.2023).

U toku je procedura licenciranja miritelja i arbitara kod Ministarstva rada i socijalnog staranja, i nakon postupka licenciranja, u nadležnosti Agencije je raspisivanje javnog poziva za izbor miritelja i arbitara, a postupak izbora je u nadležnosti Ministarstva, u skladu sa odredbama Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova.

Finansijska sredstva za rad Agencije, obezbjeđena su u okviru budžeta Crne Gore za 2023. godinu, i iznosila su **505.581,82€**. Potrošena sredstva na kraju izvještajnog perioda iznose **438.093,42€**. Izvršenje budžeta je iznosilo 86,65%. Planskim spajanjem predmeta sa istim činjeničnim i pravnim osnovom i racionalnom potrošnjom, napravljena je ušteda na određenim budžetskim pozicijama.

7. REALIZACIJA AKTIVNOSTI U IZVJEŠTAJNOM PERIODU

7.1. POSTUPAK MIRENJA

• INDIVIDUALNI RADNI SPOROVI

U radu Agencije u periodu od 01.01. do 31.12.2023.godine, bilo je ukupno 16.463 predmeta, koji su se odnosili na individualne radne sporove. Specifičnost broja lica koji su pokrenuli postupak mirenja u izvještajnom periodu, a koji se odnosi na preko 20.000 zaposlenih, uslovljen je sporovima koji su pokrenuti zbog nastupajućeg roka zastarjelosti novčanih potraživanja nastalih po osnovu rada i iz rada, u periodu od 2008.godine do 07. januara 2020.godine. Saglasno odredbi člana 211 Zakona o radu, novčana potraživanja nastala po osnovu rada i iz rada, u prednje navedenom periodu, zastarijevaju za četiri godine, što je i uslovlilo podnošenje velikog broja predmeta, od strane zaposlenih i bivših zaposlenih kod poslodavaca iz javnog i realnog sektora. S tim u vezi, u periodu od 19.11.2023. do 31.12.2023. godine, Agenciji je podneseno 11.775 predloga, a nakon tog roka, do nastupanja zastarjelosti 07.01.2024.godine, još preko 3.000 predmeta. Predloge su pojedinačno podnosili zaposleni i bivši zaposleni, pravni sljedebenci pok.zaposlenih, kao i ovlašćeni punomoćnici advokati i predstavnici sindikalnih organizacija. S druge strane, ukupan broj pokrenutih sporova koji su pokrenuti pred Agencijom do 19.11.2023.godine, iznosio je 4.151, od kojeg broja je 1.090 bilo prenesenih predmeta iz prethodne godine (2022.).

• KOLEKTIVNI RADNI SPORAVI

U izvještajnom periodu pred Agencijom je pokrenuto 5 kolektivnih interesnih sporova i 2 kolektivna pravna radna spora.

Red. broj	Broj predloga	Podnosioci predloga	Druga strana u sporu	Datum podnošenja predloga	Vrsta kol.radnog. spora	Način rješavanja spora
1.		Sindikalna organizacija organa lokalne samouprave Ulcinj (225)	Opština Ulcinj	3/14/2023.	Kolektivni interesni spor	Postupak u toku
2.		Sindikalna organizacija ICM AD Nikšić	ICM AD Nikšić	3/29/2023	Kolektivni Interesni spor	Rješenje o obustavi postupka
3.		Sindikalna organizacija Turističke organizacije Herceg Novi	Turistička organizacija Herceg Novi	7/3/2023	Kolektivni interesni spor	Rješenje o obustavi postupka

4.		Sindikat zaposlenih u Pošti Crne Gore	Pošta Crne Gore AD Podgorica	9/28/2023	Kolektivni pravni spor	Rješenje o obustavi postupka
5.		Sindikalna organizacija aerodroma Podgorica i Tivat	Aerodromi CG AD	10/25/2023	Kolektivni interesni spor	Postupak je u toku
6.		Sindikalna organizacija Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica	Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Podgorica	11/30/2023	Kolektivni interesni spor	Rješenje o obustavi postupka
7.		Sindikat Telekoma CG	CG Telekom AD Podgorica	12/29/2023	Kolektivni pravni spor	Postupak je u toku

8. PREDMET SPORA I NAČIN RJEŠAVANJA

8.1. Prema predmetu sporu u izvještajnom periodu evidentirano je:

Predmet spora	Broj
Disciplinska odgovornost	34
Doprinosi za socijalno osiguranje	342
Faktički rad	32
Godišnji odmori	157
Jubilarna nagrada	424
Krizni porez	75
Manje isplaćena zarada	1.320
Mobing	33
Ostalo-sa 3 ili više predmeta spora	1.805
Otpremnina	14
Prekovremeni i noćni rad	424
Prestanak radnog odnosa	65
Prevoz	8.189
Stambeni fond	856
Topli obrok i regres	13
Transformacija ugovora o radu	6
Nije evidentiran predmet spora	2.674
Ukupno:	16.463

8.2. Predmeti po sjedištu druge strane u sporu

Opština	Broj Predloga
Andrijevica	94
Bar	662
Berane	221
Bijelo Polje	701
Budva	206
Cetinje	299
Danilovgrad	194
Gusinje	61
Herceg Novi	391
Kolašin	177
Kotor	53
Mojkovac	70
Nikšić	1.439
Petnjica	3
Plav	44
Plužine	51
Pljevlja	533
Podgorica	9.118
Rožaje	385
Šavnik	29
Tivat	32
Tuzi	32
Ulcinj	433
Zeta	25
Žabljak	120

8.3. Javni sektor i realni sektor

Podnijetih predloga iz javnog sektora (ministarstva, uprave, zavodi, agencije, fondovi, javne ustanove) je 14.611, a iz realnog sektora 1.852 predloga (trgovina, bankarski sektor, turizam i ugostiteljstvo, ostalo). Podneseni predlozi se odnose na preko 20.000 lica, jer su se pojedini zaposleni našli na spiskovima sindikalnih organizacija, dok su neki od njih pojedinačno podnosili predloge.

8.4. Način rješavanja sporova

Iz razloga koji su prednje navedeni, u izvještajnom periodu do 19.11.2023. godine, u radu je bilo 4.151 predlog, od kojih je:

- Zaključeno 829 sporazuma ili 20%;
- Miritelji su obustavili 2.613 postupaka ili 63 %;
- Agencija odbila ili obustavila postupak u 183 predmeta ili 4,40%;
- U rada bilo 526 predloga ili 12,60% predmeta.

Naime, procenat završenih predmeta do 19.11.2023.godine je bio na nivou preko 87%.

Podneseni predlozi nakon navedenog datuma, nijesu se mogli prikazati u statistički način rješavanja sporova.

Posebno treba istaći da je Agencija uložila veliki napor, da značajno veći broj zahtjeva koji su podneseni zbog zastare potraživanja krajem novembra i tokom decembra 2023.godine (kao i početkom 2024.godine), evidentira (u pisanom obliku i kroz elektronsku evidenciju), sa aspekta vrste i predmeta spora, strana u sporu i datuma pokretanja spora, kao bi obezbijedila formalno pravne uslove za pokretanje postupka mirenja.

8. SUDSKA ZAŠTITA

Protiv odluka Agencije pokrenuta su 3 upravna spora, a protiv odluka miritelja podnijete su 2 tužbe osnovnim sudovima.

9. ARBITRAŽNA VIJEĆA

Saglasno odredbama Zakona o štrajku, Agencija je ovlašćena da pod uslovima i načinu propisanom ovim zakonom, obrazuje Arbitražna vijeća za utvrđivanje minimuma procesa rada, u djelatnostima od javnog interesa, kao i da uredi način rada i odlučivanja Arbitražnih vijeća.

U izvještajnom periodu Agencija je donijela dvije Odluke o obrazovanju arbitražnih vijeća za donošenje Odluke o minimumu procesa rada i Izmjeni postojeće odluke o minimumu procesa rada u djelatnostima od opšteg interesa, iz nadležnosti Ministarstva saobraćaja i pomorstva i Ministarstva ekonomskog razvoja.

10. OSTALE AKTIVNOSTI

Programom rada Agencije u 2023.godini utvrđene su aktivnosti u cilju unaprjeđenja mirnog rješavanja radnih sporova, koje su u tom kontekstu sprovedene, i to:

1. U cilju unapređenja znanja vještina i kompetencija, 8 zaposlenih iz Agencije, bili su polaznici šest obuka u organizaciji Uprave za ljudske resurse, i to: postupak mirnog rješavanja radnih sporova, upravni postupak, zlostavljanje na radu - mobing, rješavanje konfliktnih situacija, timski rad i kancelarijsko poslovanje.
2. Agencija je organizovala osnovnu obuku za miritelje i arbitre, kao preduslov postupku dobijanja licence kod Ministarstva rada i socijalnog staranja, u skladu sa zakonom. Obuka je održana, u periodu od 02. do 04.10.2023.godine. Obuku je pohađalo 68 polaznika.
3. U cilju unapređenja postupka i razmjene iskustava, Agencija je za postojeće miritelje i arbitre organizovala godišnju stručnu obuku, za 70 učesnika, 20.i 21.12.2023.godine, pod nazivom "Značaj i uloga mirnog rješavanja radnih sporova" u Podgorici, u saradnji sa predstavnicima MOR-a i partnerskim organizacijama, Agencijama za mirno rješavanje radnih sporova iz Beograda i Banja Luke. Obuci su prisustvovali predstavnici Sindikata i Unije poslodavaca.
4. U okviru postavljenog cilja koji se odnosio na unapređenje postupka mirnog rješavanja radnih sporova, a u nedostatku podzakonskih akata, u Agenciji su donijete 2 Interne procedure koje su se odnosile na kretanje predmeta od arhive do savjetnika i od savjetnika prema miriteljima, sa jasno preciziranim obavezama i dužnostima, a u cilju efikasnosti postupka. Ova aktivnost je unaprijedila efikasnost postupka mirnog rješavanja.
5. U saradnji sa Ministarstvom javne uprave, postignut je dogovor oko instaliranja softverskog rješenja za elektronsku evidenciju predmeta, sa kriterijumima koji će znatno olakšati rad i izvještavanje iz nadležnosti Agencije, umrežavanje savjetnika, kao i izradu neophodnih analiza u postupcima mirnog rješavanja radnih sporova, na nacionalnom nivou.
6. U okviru prioriteta jačanja saradnje sa institucijama sistema i međunarodnim institucijama, u cilju sistemskog djelovanja na unapređenju zaštite prava zaposlenih iz rada i po osnovu rada, razvijanju socijalnog dijaloga u društvu, Agencija je ostvarila saradnju sa ministarstvima, Međunarodnom organizacijom rada, organizacijama civilnog društva, institucijom Zaštitnika imovinsko pravnih interesa Crne Gore, organizacijama sindikata, Unijom poslodavaca, Centrom za alternativno rješavanje sporova, sudovima. Navedena saradnja zahtijeva znatno veći nivo, u cilju ostvarivanja ekonomsko socijalnih prava, učešće u predlaganju efikasnijih zakonskih rješenja kroz multidisciplinarni pristup. Ovo iz razloga potrebe prevencije sporova, jasnijih nadležnosti, naročito inspekcije rada, poreske inspekcije, upravne inspekcije, kao i potrebe edukacije

poslodavaca i zaposlenih, kako iz realnog tako i iz javnog sektora, o dužnostima i obavezama iz oblasti radnih odnosa.

7. Transporentnost rada u izvještajnom periodu je bila na zadovoljavajućem nivou, djelimično je ažuriran sajt Agencije. Takođe, u izvještajnom periodu je bilo zastupljeno učešće u TV emisijama, davanje saopštenja za štampane medije, povećan je nivo prepoznavanja i značaja Agencije u vansudskom rješavanju radnih sporova. Navedeno zahtijeva kontinuiran rad i posvećenost poslu, razvijanje novih servisa, edukaciju poslodavaca i zaposlenih u cilju prevencije sporova.
8. U cilju ekonomičnosti Agencija je vršila spajanje postupaka na petnaestodnevnom nivou i na taj način ostvarila znatno manje troškove za rad miritelja, koja sredstva su završetkom godine vraćena u budžet.

PROBLEMI U RADU

Agencija je postupajući u skladu sa ovlašćenjima i nadležnostima propisanim Zakonom prepoznala određene probleme u radu, koje je potrebno istaći u cilju njihovog prevazilaženja, a koji se odnose na sljedeće:

- Postojeća zakonska regulativa ne doprinosi značajno ekonomičnosti i efikasnosti u radu, iz razloga različitog postupanja u alternativnom rješavanju radnih sporova u Crnoj Gori, tako da se dešava konfuzija u pristupu postupku, prije pokretanja tužbi kod nadležnih sudova.
- Na povećan broj podnošenja predloga uticala je zakonska dužnost prihvatanja postupka mirnog rješavanja radnih sporova od strane poslodavaca, ali nije propisana mogućnost da ukoliko ne postoji osnovanost predloga po izjašnjenju druge strane u sporu da Agencija donese odluku, već iz formalnih razloga se predmet ustupa miritelju, a unaprijed se zna ishod odluke, čime se stvaraju veliki budžetski troškovi.
- Nedovoljna kadrovska popunjenost za razvijanje institucije, nemogućnost angažovanja visokoškolaca za stručno usavršavanje, česta i duga bolovanja zaposlenih, uz nemogućnost adekvatnog popunjavanja radnih mjesta.
- Usljed povećanog obima posla, povremeno kod zaposlenih dolazi do opadanja motivacije za rad.
- Nedovoljna motivisanost miritelja i arbitara za razvoj institucije i efikasnost u radu.
- Neuključivanje Agencije u postupku izrade zakona i podzakonskih akata iz oblasti rada i radnih odnosa.

- Nedovoljno uključivanje inspekcijskih službi i kontrolu prijava osiguranja i uplate doprinosa za socijalno osiguranje, u cilju prevencije sporova.
- Nedovoljno rješavanje spornih pitanja kod poslodavaca, neizvršavanje sudskih presuda, isplata glavnog duga bez pripadajućih poreza, kratak rok za prijavljivanje potraživanja zaposlenih iz stečajnog postupka kod Fonda rada.

Naprijed navedeno ukazuje na potrebu sistemskog pristupa zaštiti prava zaposlenih i poslodavaca i podršku donosioca odluka u realizaciji postavljenih ciljeva.

Unapređenje mehanizama za vansudsko rješavanje radnih sporova je od presudnog značaja kako bi oni postali održiva opcija za zaposlene i poslodavce i doprinijeli jačanju socijalnog dijaloga i poštovanju ljudskih prava.

Pored širokog obima radnih sporova koji se mogu riješiti sporazumno, prednosti vansudskih metoda rješavanja radnih sporova su brojne i priznate su međunarodnim instrumentima za zaštitu socijalno ekonomskih prava. Postupak omogućava brzo, ekonomično i efikasno rješavanje spornih pitanja, a s druge strane doprinosi osnaživanju kulture dijaloga, smanjenju tenzija i jačanju povjerenja između strana u sporu.

Broj: 03-272/24-1
Podgorica, 18.03.2024.godine

DIREKTORICA

Enesa Rastoder

Enesa Rastoder